

Dit is deel IV uit de serie over de nieuwe *Mosasauros*vondst. De delen I t/m III verschenen respectievelijk in de maandbladen van maart 1999, juni 2000 en maart 2001.

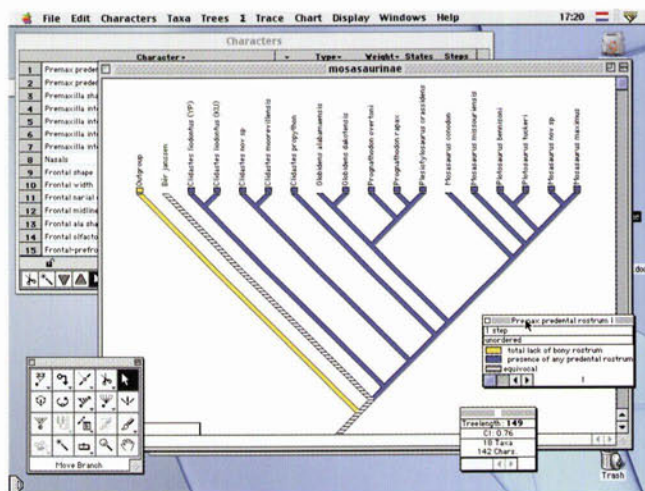
Meer over de *Mosasauros*vondst:

www.nhmmaastricht.nl

LITERATUUR

HENNIG, W., 1950. Grundzüge einer Theorie der phylogenetischen Systematik. Deutscher Zentralverlag, Berlin.

BELL, G.J., 1997. A phylogenetic revision of North American and Adriatic *Mosasauroidea*. In: J. M. Calloway and E. L. Nicholls (eds.), *Ancient Marine Reptiles*. Academic Press, San Diego, California: 293-332.

FIGUUR 8

Met het computerprogramma MacClade kan een enorme hoeveelheid gegevens van tientallen verschillende soorten snel geanalyseerd worden en in een 'stamboom', een cladogram worden geplaatst. De nieuwe *Mosasauros* valt hier nog buiten de boom, want die gegevens zijn nog niet ingevoerd.

RECENT VERSCHENEN

WATERSTREEFBEELDEN EN WATERSYSTEEMVERKENNING IN LIMBURG. In Limburg bestond behoefte aan een methode voor het opstellen van helder geformuleerde ecologische doelstellingen voor Limburgse beken. Deze waterstreefbeelden zijn in het project "Waterstreefbeelden en Watersysteemverkenning in Limburg" geformuleerd in termen van gewenste aquatische levensgemeenschappen, cenotypen genaamd. Van elk van deze cenotypen is een beschrijving gemaakt en is aangegeven wat de ontwikkelingsrichting is indien deze cenotypen worden beïnvloed. Voor de watersysteemrapportage zijn alle vigerende Limburgse beleids- en beheersplannen geanalyseerd. Hierbij zijn indicatoren geselecteerd die geschikt zijn voor de evaluatie van het waterbeleid en waarmee over de toestand en de ontwikkeling van de beken kan worden gerapporteerd. Bovenstaande methodiek is vooralsnog toegepast op acht stroomgebieden, waaronder de Oostrumse beek en de Geul. Voor deze stroomgebieden zijn waterstreefbeelden geformuleerd en is een watersysteemrapportage opgesteld. Het project is uitgevoerd in opdracht van de Provincie Limburg, Zuiveringschap Limburg en de waterschappen. Voor het project zijn enkele rapporten opgesteld, waarvan de meest interessante hieronder kort worden behandeld. Voor meer informatie kunt u contact opnemen dhr. F. van den Brink (tel. 043-3897499).

het Gouvernement in Maastricht.

VERDONSCROT, P.F.M. & R.C. NIJBOER, 2000. Ecologische typologie, ontwikkelingsreeksen en waterstreefbeelden Limburg III: Referentiegemeenschappen. 79 pp. Dit rapport beschrijft de waterstreefbeelden en referentiegemeenschappen voor de Limburgse beken. Deze vormen beschrijvingen van potentieel natuurlijke toestanden en zijn gebaseerd op toestanden elders, bestaande kennis en historische gegevens. Het rapport is te bestellen door 40 gulden (incl. verzendkosten) over te maken op bankrekening 36.70.54.612 t.n.v. Alterra o.v.v. "Alterra-rapport 174.4". Ook is het in te zien in de bibliotheek van het Gouvernement.

IWACO, 2000. Waterstreefbeelden en Watersysteemverkenning in Limburg. Hoofdrapport. 16 pp. Dit rapport bevat een korte beschrijving van het project en is in te zien in de bibliotheken van het Natuurhistorisch Museum en

IWACO, 2000. Waterstreefbeelden en Watersysteemverkenning in Limburg. Beschrijving 8 stroomgebieden. 55 pp. Dit rapport bevat de toepassing van de waterstreefbeelden en de watersysteemrapportage voor de acht stroomgebieden. Het bevat onder meer een beschrijving van de huidige situatie en de streefbeelden en een beschrijving van de methodiek voor de toekenning van de streefbeelden. Het rapport is in te zien in de bibliotheken van het Natuurhistorisch Museum en het Gouvernement in Maastricht.

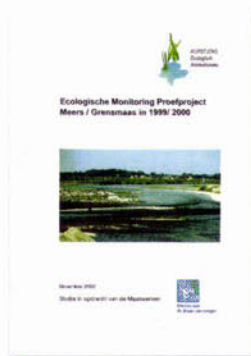
VERDONSCROT, P.F.M., R.C. NIJBOER, S.N. JANSSEN & M.W. VAN DEN HOORN, 2000. Ecologische typologie, ontwikkelingsreeksen en waterstreefbeelden IIb: Cenotypenbeschrijvingen. 235 pp. Dit rapport bevat een beschrijving van de in de Limburgse beken voorkomende aquatische gemeenschapstypen (cenotypen). Door middel van netwerkdiagrammen worden de relaties tussen gemeenschapstypen aangegeven en wordt ingegaan op de relatie tussen stuurfactoren en inrichtings- en beheersmaatregelen. Het rapport is te bestellen door 70 gulden (incl. verzendkosten) over te maken op bankrekening 36.70.54.612 t.n.v. Alterra o.v.v. "Alterra-rapport 174.3". Ook is het in te zien in de bibliotheek van het Gouvernement.

GROOT BRUINDE-RINK, G.W.T.A., D.R. LAMMERTS-MA & R. POWELS, 2000. De geschiktheid van natuurgebieden in Noord-Brabant en Limburg als leefgebied voor edelhert en wild zwijn. 71 pp. Alterra i.o.v. de provincies Limburg en

Noord-Brabant en het Ministerie van LNV. Het rapport is te bestellen door 40 gulden (incl. verzendkosten) over te maken op bankrekening 36.70.54.612 t.n.v. Alterra o.v.v. "Alterra-rapport 086". Ook is het in te zien in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. In de provincies Noord-Brabant en Limburg zijn zes gebieden beoordeeld op hun geschiktheid als leefgebied voor het Wild zwijn en Edelhert. Van deze zes gebieden liggen er vier in Limburg, te weten de Meinweg, het Vijlenerbosch, de Maasduinen en het Weerterbos. Naast een ecologische beoordeling is voor elk gebied een risicoanalyse met betrekking tot infrastructuur, landbouw en recreatief medegebruik uitgevoerd. Van de zes onderzochte gebieden blijken er vijf geschikt te zijn. Wel dienen eerst een aantal knelpunten te worden opgelost en vormt de relatie met de landbouw en de aanwezige infrastructuur een belangrijk aandachtspunt. Het gebied rond het Weerterbos blijkt samen met de Weerter- en Budelerbergen en andere aansluitende natuurgebieden zeer kansrijk als leefgebied voor het Edelhert en het Wild zwijn.

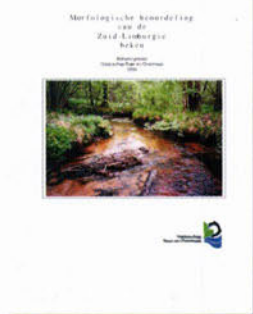
KURSTJENS, G., 2000. Ecologische Monitoring Proefproject Meers/Grensmaas in 1999/2000. 65 pp. Ecologisch adviesbureau Kurstjens i.o.v. van de Maaswerken. Het rapport is voor 10 gulden te bestellen bij de Maaswerken (tel. 0800-622.779.375) o.v.v. titel van het rapport en "dlb

2000/255526" of is in te zien in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Het proefproject Meers dient als voorbeeld voor de ontwikkeling van de Grensmaas. Sinds 1999 vindt hier een ecologische monitoring plaats. Hierbij vindt een gedetailleerde kartering plaats van de ecotopen en wordt door middel van het voorkomen van kenmerkende soorten de kwaliteit van deze ecotopen bepaald. Het rapport beschrijft de eerste resultaten van de monitoring. Hieruit blijkt dat de natuur snel reageert op de nieuwe omstandigheden. In 2000 zijn bijna 250 plantsoorten aangetroffen, waaronder 22 van de landelijke Rode Lijst. Ook werden bijzondere diersoorten gevonden, waaronder Kleine plevier en Bruin Blauwtje. De verwachting is dat verdere uitvoering van het proefproject de variatie aan ecotopen, de kwaliteit en de soortenrijkdom zal doen toenemen. Voortzetting van de begrazing in 2001 zal hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Het rapport bevat naast een beschrijving van het onderzoeksgebied een beschrijving van de ruimtelijk verdeling en de kwaliteit van de ecotopen. Ook worden de natuurwaarden van de onvergraven delen van het proefproject besproken. Het rapport sluit af met aanbevelingen voor toekomstig onderzoek en het beheer van het proefproject.

2000/255526" of is in te zien in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Het proefproject Meers dient als voorbeeld voor de ontwikkeling van de Grensmaas. Sinds 1999 vindt hier een ecologische monitoring plaats. Hierbij vindt een gedetailleerde kartering plaats van de ecotopen en wordt door middel van het voorkomen van kenmerkende soorten de kwaliteit van deze ecotopen bepaald. Het rapport beschrijft de eerste resultaten van de monitoring. Hieruit blijkt dat de natuur snel reageert op de nieuwe omstandigheden. In 2000 zijn bijna 250 plantsoorten aangetroffen, waaronder 22 van de landelijke Rode Lijst. Ook werden bijzondere diersoorten gevonden, waaronder Kleine plevier en Bruin Blauwtje. De verwachting is dat verdere uitvoering van het proefproject de variatie aan ecotopen, de kwaliteit en de soortenrijkdom zal doen toenemen. Voortzetting van de begrazing in 2001 zal hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Het rapport bevat naast een beschrijving van het onderzoeksgebied een beschrijving van de ruimtelijk verdeling en de kwaliteit van de ecotopen. Ook worden de natuurwaarden van de onvergraven delen van het proefproject besproken. Het rapport sluit af met aanbevelingen voor toekomstig onderzoek en het beheer van het proefproject.

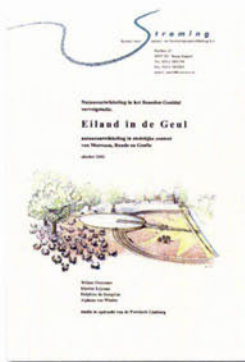
Van Bugge-num, H.J.M. van, 2000. Morfologisch onderzoek en beoordeling van de Zuid-Limburgse beken. Beheersgebied Waterschap Roer en Overmaas. 47 pp. Intern rapport Waterschap Roer en Overmaas, afd.

Planvorming en Onderzoek, Sittard. Het rapport is op te halen van internetpagina: www.overmaas.nl (via de verwijzingen downloads en rapporten). Ook bevinden zich op deze pagina verwijzingen naar

andere rapporten, brochures en nieuwsbrieven van het waterschap.

Het Waterschap Roer en Overmaas heeft onderzoek verricht naar de morfologische toestand van de beken in haar beheersgebied. Hierbij zijn bijna alle beken die in het waterbeleid een natuurfunctie hebben en een klein deel van de overige beken en beekomgeving zijn bekeken waarmee een ecologische waardering aan de beektrajecten is toegekend. Uit het onderzoek blijkt dat in ecologisch opzicht de morfologie van de beken nog ver onder de maat is. In het noordelijk deel van het beheersgebied worden, met uitzondering van de Bosbeek en de Rode beek, 60-80% van de beken als slecht tot zeer slecht beoordeeld. In het centrale deel van het beheersgebied zijn, op enkele kleine brongebiedjes na, de stroomgebieden sterk verstoord. In het zuiden liggen de snelstromende heuvellandbeken die over het algemeen een goede morfologie hebben. Uiteindelijk blijkt dat 90-95% van de beken niet voldoet aan het gewenste morfologisch niveau. Toch is er hoop; de laatste jaren gaat, mede door beekherstelprojecten, de beekmorfologie weer vooruit. Het rapport besluit met een uiteenzetting van de mogelijkheden voor het gebruik van de gegevens bij beleidsvoorbereiding en planvorming.

Overmars, W., M. Lejeune, D. de Hemptine & A. van Winden, 2000. Natuurontwikkeling in het Beneden-Geuldal, vervolgstudie. Eiland in de Geul. Natuurontwikkeling in stedelijke context van Meerssen, Bunde en Geulle. 64

pp. Stroming b.v. in opdracht van de provincie Limburg. Het rapport is in te zien in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Dit rapport beschrijft een vervolgstudie van het eerder door Stroming uitgebrachte rapport "Natuurontwikkeling in het Beneden-Geuldal". In het rapport worden de mogelijkheden voor de Geul in de kernen van Meerssen en Bunde uitgewerkt. Het doel is om een natuurlijker beekdal te laten ontstaan die aansluit bij de huidige natuurbeleving en de basis vormt voor toeristisch-recreatief aantrekkelijke ontwikkeling. Er wordt onder meer beschreven hoe het Geuldal ecologisch en toeristisch-recreatief verbonden kan worden met het Maasdal. Voor het plangebied zijn drie verbin-

dingsroutes denkbaar. De meest zuidelijke route, langs het Geulke en de Dellen, is onmogelijk omdat hier door bebouwing en infrastructuur geen goede verbinding kan worden gemaakt. Deze route wordt daarom niet verder uitgewerkt. De route langs de Geul, tussen Meerssen en Rothem door, is uitgewerkt in een locatiestudie. Het blijkt nog net mogelijk om hier voor grote grazers en wandelaars een doorgaande route te maken. Ook is een noordelijk route mogelijk via het Kloosterboscomplex, Waterval naar het Bunderbos. Beide routes worden in het rapport gedetailleerd uitgewerkt.

Smit, H., H. van der Hammen, 2000. Atlas van de Nederlandse watermijten (Acari: Hydrachnidia). 272 pp. Nederlandse Faunistische Mededelingen nr. 13. Stichting European Invertebrate Survey - Nederland, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden. Dit nummer is via email (eis@naturalis.nnm.nl) of telefonisch (071-5687670) voor 35 gulden (incl. verzendkosten) te bestellen bij het bureau EIS-Nederland.

Watermijten zijn spinachtige dieren met een grootte van 0,3 tot 8 mm en komen voor in uiteenlopende watertypen. Het is een algemeen voorkomende groep van waterorganismen die (ten onrechte) als moeilijk te determineren wordt beschouwd. Dit nummer beschrijft het resultaat van een project waarbij in Nederland het voorkomen en de taxonomie van watermijten in beeld zijn gebracht. Het opent met een algemene inleiding over watermijten en het verzamelen, prepareren en determineren van de soorten. Ook wordt beschreven op welke wijze het onderzoek heeft plaatsgevonden. Na een lijst van de in Nederland voorkomende watermijten volgen de soortbesprekingen. Per soort wordt onder meer de nomenclatuur, het areaal en het voorkomen in Nederland beschreven. De verspreiding van soorten wordt gepresenteerd met kaarten op uurhokbasis. Voor veel soorten zijn milieu-indicaties opgenomen die alleen een landelijke betekenis hebben voor stilstaande wateren. Het nummer wordt afgesloten met een beschrijving van de diversiteit van watermijten en het voorkomen van bepaalde soorten in verschillende watertypen.

Wie zijn rapport, boek, etc. opgenomen wil zien in deze rubriek, kan een literatuurverwijzing met een korte inhoudsbeschrijving en de bestelwijze opsturen naar de redactie o.v.v. "recent verschenen". De publicaties moeten betrekking hebben op voor Limburg relevante onderwerpen.

Guido Verschoor